

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2018/145
Karar Sayısı : 2019/19
Karar Tarihi : 10/4/2019
R.G.Tarih-Sayısı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Van 2. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle değiştirilen 37. maddesinin, 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...işletme izni alınmış..." ibaresinin Anayasa'nın 2., 5., 10., 17., 49. ve 168. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Maden arama ruhsatı sahibi davacı tarafından mücbir sebebin varlığı ileri sürülerek faaliyetin tatiline karar verilmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 37. maddesi şöyledir:

"Mücbir sebeplerle geçici tatil

Madde 37- (Değişik: 26/5/2004 – 5177/19 md.)

(Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/19 md.) Mücbir sebep veya beklenmeyen hâller dolayısıyla işletme izni alınmış işletme ruhsat sahalarında faaliyetin geçici olarak tatiline ruhsat sahibinin müracaatı üzerine Genel Müdürlükçe karar verilebilir. Ruhsat sahibince müracaat tarihi, geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilir. Geçici tatili kabul edilen işletme ruhsatlarına 24 üncü maddenin on ikinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Ruhsat hukukundan kaynaklanan diğer yükümlülükler devam eder.

(Mülga fıkra: 4/2/2015 – 6592/19 md.)

(Mülga fıkra: 4/2/2015 – 6592/19 md.)

(Mülga fıkra: 4/2/2015 – 6592/19 md.)"

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Recep KÖMÜRCÜ, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ'in katılımlarıyla 8/11/2018

tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Berrak YILMAZ tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükmü, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

3. Anayasa'nın 152. ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

4. Başvuran Mahkeme 3213 sayılı Kanun'un 37. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...işletme izni alınmış..." ibaresinin iptalini talep etmiştir.

5. Kanun'un 37. maddesinin birinci fıkrasının itiraz konusu kuralın da yer aldığı birinci cümlesinde, işletme izni alınmış işletme ruhsat sahiplerinde mücbir sebep veya beklenmeyen hâller dolayısıyla faaliyetin geçici olarak tatiline ruhsat sahibinin müracaatı üzerine Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünce karar verilebileceği hükme bağlanmıştır.

6. Başvuran mahkemede bakılmakta olan dava ise mücbir sebep veya beklenmeyen hâller dolayısıyla "*arama ruhsat sahasında*" faaliyetin geçici olarak tatili talebine ilişkin bulunmaktadır. Bu itibarla itiraz konusu kuralın iptali hâlinde dahi söz konusu madde "*işletme ruhsat sahaslarında*" faaliyetin geçici olarak tatiline ilişkin bir kural olma niteliğini koruyacak olup kuralın varlığının ya da yokluğunun başvuran Mahkemede bakılmakta olan davanın çözümü bakımından farklı bir sonuç doğurması mümkün değildir. Bu yönüyle itiraz konusu kuralın uyumsuzluğun çözümünde uygulanacak kural niteliği bulunmamaktadır. Bu nedenle itiraz başvurusunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV. HÜKÜM

4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle değiştirilen 37. maddesinin, 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...işletme izni alınmış..." ibaresinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu ibareye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE 10/4/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı : 2018/145
Karar Sayısı : 2019/19

Başkan

Zühtü ARSLAN

Başkanvekili

Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili

Engin YILDIRIM

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ

Üye

Recai AKYEL

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye

Yıldız SEFERİNOĞLU